

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

Številka: 212-02/16-1/ EPA 1566-VII
Ljubljana, 4. januar 2017

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2B)

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 81. seji 4. januarja 2017 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (v nadaljevanju: predlog zakona) – druga obravnava, EPA 1566–VII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada RS (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

* * *

Predstavniki Ministrstva za notranje zadeve (MNZ) in Policije so predstavili predlog zakona. Z njim med drugim urejajo nadomestila za lastnike zemljišč, kjer so nameščene začasne tehnične ovire na državni meji, jasneje so opredeljena tehnična sredstva za nadzor državne meje, evropska direktiva o pomorskem prometu je prinesla nekatere spremembe, ki jih je treba prenesti v slovenski pravni red (obveznosti kapitana ladje glede poročanja podatkov o potnikih ...), ureja se postopke za ustanovitev začasnega mejnega prehoda na vojaškem letališču Cerklje ob Krki in pravice zadržanih oseb, kjer se določa, da ima zadržana oseba vse pravice pridržane osebe (sodno varstvo, nudenje pravne pomoči ...). S postavitvijo začasnih tehničnih ovir na zemljiščih ob meji se je poseglo v ustavno pravico do lastnine, nadomestila za lastnike pa niso bila urejena. Predlog zakona določa upravičenost do nadomestila lastnikov zemljišč oziroma oseb, ki uporabljajo zemljišče, in ureja postopek uveljavljanja nadomestila. Postopke bodo vodile upravne enote, pritožbeni organ bo MNZ. Če je za opravljanje nalog nadzora meje potrebna trajnejša raba zasebnih zemljišč in je tako onemogočena redna raba zemljišč in če ta ukrep traja več kot 24 mesecev, predlog zakona uvaja ukrep omejitve lastninske pravice s služnostjo v javno korist. Postopek sporazumne sklenitve pogodbe izvede MNZ, če ta ne uspe, ga nadaljuje upravna enota. Predlog zakona vzpostavlja evidenco nadomestil in služnosti v javno korist, določa sankcije za poseganje v tehnične ovire in preprečevanje nameščanja teh in določa postopke pridobitve ocene vplivov na naravo ob namestitvi, uporabi, vzdrževanju ali shranjevanju tehničnih in drugih sredstev in predvideva omilitvene ukrepe za naravo in biotsko raznovrstnost. Predvideva tudi obveznost Policije, da pred namestitvijo tehničnih sredstev z ministrstvom pristojnim za vode, uskladi postopke za delovanje gospodarskih javnih služb in za monitoring voda. Predviden je tudi postopek, s katerim bosta koncesionarja, Lovska zveza Slovenije in Ribiška zveza Slovenije, upravičena do oprostitve plačila 50 % koncesnine. Predlog zakona jasneje ureja tehnična

sredstva za fotografiranje, avdio-video snemanje, sredstva za identifikacijo oseb, vozil in predmetov, upoštevane so tudi nove tehnologije. Sistem za avtomatsko prepoznavanje registrskih tablic (ANPR sistem), o katerem je tudi govora v predlogu zakona, je na mejah že nameščen, vendar se ga doslej ni uporabljalo. V predlogu zakona se za izvajanje izravnalnih ukrepov uvaja nov standard, to je »verjetnost« prestopa državne meje, ki sproži izvajanje različnih postopkov, saj je po mnenju predlagateljev veljavni standard »utemeljene verjetnosti« prestopa notranje meje postavljen previsoko.

Komisija je bila seznanjena tudi z mnenji Zakonodajno-pravne službe DZ (ZPS) in Informacijskega pooblaščenca (IP).

* * *

Komisija je v razpravi opozorila na mnenji ZPS in IP in želela preveriti, na kakšen način bodo predlagatelji upoštevali njuno mnenje. Komisijo so predlagatelji seznanili, da je bila priprava predloga zakona dolgotrajna in da so z Informacijsko pooblaščenko in Varuhinjo človekovih pravic potekala usklajevanja. Z ZPS prav tako potekajo usklajevanja in večina njihovih pripomb bo upoštevanih, odprti ostajata dve področji. Zaradi hitrosti pri postavitvi začasnih tehničnih ovir in začasnosti ukrepa z operativnega vidika ni sprejemljivo izdajanje aktov o postavitvi začasnih ovir, vendar pa je bilo dogovorjeno, kar pozdravlja tudi komisija, da ima Policija obveznost, da lastnika ali uporabnika zemljišča pravočasno obvesti o postavitvi začasnih tehničnih ovir in tudi o razlogih za postavitev. Drugo nerešeno vprašanje ostaja možnost, da lastnik zemljišča lahko uveljavlja višje nadomestilo, kar predlog zakona sicer omogoča, vendar je zaradi hitrih postopkov uvedena enotna metodologija ocene zemljišč (boniteta zemljišča in dolžina postavljene ograje), na podlagi katere se bodo izplačevala nadomestila. Komisija je v tem primeru opozorila na nujnost po čim bolj enotni ureditvi in da ne bi prihajalo do izsiljevanj posameznikov glede višine nadomestil, ki pa morajo imeti odprte tudi možnosti uveljavljanja višje odškodnine.

Glede pripomb IP je predlagatelj komisijo seznanil, da so vsa tehnična sredstva, ki jih bo Policija uporabljala za nadzor meje naštetja in opredeljena. Policija ne bo uporabljala ničesar kar ni naštetja (npr. droni), ali da bi tehnična sredstva uporabljala po prosti presoji, saj je uporaba posameznih tehničnih sredstev strokovno opredeljena glede na izvajani ukrep. Večina tehničnih sredstev je bila v zakonu določena že prej in se jih zdaj v predlogu zakona zaradi jasnosti in preglednosti združuje v en člen. Posebej je bilo izpostavljeno, da je Policija glede tveganja varstva osebnih podatkov pri avtomatski registraciji registrskih tablic pripravila oceno učinkov na varstvo osebnih podatkov. V analizi je Policija tudi predstavila, kako se bo spopadala s tveganji varstva osebnih podatkov. S strani predlagateljev je bilo na komisiji posebej poudarjeno, da je govora o uporabi tehničnih sredstev na zunanji schengenski meji, vključno z letališči in lukami, in da ne gre za uporabo v notranjosti države.

Komisija se je strinjala z rokom 24 mesecev, ki velja v primeru, da gre za trajnejšo rabo zasebnih zemljišč za namestitev tehničnih ovir na meji. To obdobje bo veljalo tudi za nazaj, kar pomeni, da bodo lastniki zemljišč, na katerih so se nameščale tehnične ovire v preteklem obdobju migrantske krize, že lahko zaprosili za nadomestila. Predlagatelji so komisiji pojasnili, da so se za rok 24 mesecev odločili z vidika racionalnosti in da želijo, da se vsa nadomestila in druge obveznosti državljanom izplačajo čim prej. Predlagatelji so članom komisije tudi zagotovili, da so v prihodnjem proračunu predvidena zadostna sredstva za poplačilo vseh upravičencev.

Komisija je izpostavila dilemo glede nameščanja opozorilnih tabel za uporabo video nadzora na mejah, ki pa jih po besedah predlagateljev določa Zakon o varstvu osebnih podatkov. Ta določa, da morajo biti vsa mesta video nadzora opremljena z opozorili za seznanjanje javnosti.

Komisija se strinja z nadomeščanjem žičnatih ograj na meji s panelnimi ograjami, ki so v lokalnem okolju tudi bolj sprejete. Člani komisije so pozdravili boljše sodelovanje MNZ in Policije z lokalnimi skupnostmi glede nadomeščanja ograj, hkrati pa se je v zvezi z ograjami postavilo vprašanje, zakaj odločitev o takšnih tipih ograj in dvomi o tem, ali takšne ograje sploh lahko pomenijo kakšno resno oviro za ljudi, ki želijo prečkati mejo. Predlagatelji so komisiji zagotovili, da sproti obveščajo lokalne skupnosti o vseh zamenjavah ograj in menijo, da so pri tem uspešni. Glede tipa ograj je bilo članom komisije pojasnjeno, da je bilo pri nakupu za takšen panelni tip ograj upoštevanih več faktorjev, med drugim njihova učinkovitost, možnost nameščanja dodatnih elementov nanje, pa tudi njihova uporabnost v kasnejše namene, ko ne bo več potrebe po ograji na meji, da jih bodo lahko uporabili npr. kot ograje okoli različnih objektov (vojaška skladišča in podobno).

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Milan Ozimič.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik